

روش‌های افزایش درآمدهای پایدار و غیرپایدار در شهرداری

راحله میاهی

کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران.
miahi20@chmail.ir

شماره ۳۳ زمستان ۱۳۹۹ (جلد اول) / صص ۱۱۳-۱۲۷
چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره سوم)

چکیده

پژوهش حاضر با موضوع شناسایی روش‌های درآمدزایی شهرداری ساوه با استفاده از روش دلفی صورت پذیرفت. پژوهش حاضر بر حسب هدف در حیطه پژوهش‌های کاربردی جای می‌گیرد، بدین دلیل که به زمینه یابی برای حل یک مساله در دنیای واقعی پرداخت. همچنین از نظر روش تحقیق از نوع توصیفی / پیمایشی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر مدیران و کارشناسان شهرداری‌های ساوه هستند تعداد افرادی که در پانل دلفی به عنوان پاسخ دهنده قرار می‌گیرند معمولاً بین ۱۰ تا ۱۵ نفر هستند. در این پژوهش با هدف شناسایی درآمدهای شهرداری‌ها پس از بررسی و جستجو در ادبیات و پژوهش‌های مشابه از روش دلفی استفاده شد. پس از بدست آمدن روش‌ها (بخش کیفی و شناسایی)، سپس اقدام به رتبه بندی این عوامل توسط روش AHP می‌نماییم. نتایج حاصل از دلفی به این صورت بود که خبرگان در این مرحله هشت شاخص، برگزاری دوره‌های آموزشی برای متقاضیان، ایجاد مراکز چند منظوره، سرمایه‌گذاری در ایجاد تاسیسات تفریحی، توسعه صنعت توریسم، وضع عوارض محلی، استفاده بهینه از اراضی و فضاهای شهری، استفاده از بازارهای مالی و انتشار اوراق قرضه شهری پیشنهاد داده‌اند و اعتقاد داشته‌اند این ۸ شاخص می‌تواند بر وصول مطالبات بانکی موثر باشند. نتایج حاصل از رتبه بندی به وسیله AHP نشان داد. در میان ابعاد فوق، عامل اهداف منابع درآمدی ناپایدار با وزن ۰.۲۹۷ دارای بیشترین وزن، عامل منابع درآمدی پایدار با وزن ۰.۲۵۷ در اولویت دوم به عنوان روش‌های درآمدزایی شهرداری ساوه رتبه بندی شدند.

کلید واژگان: درآمدهای شهرداری، منابع درآمدی پایدار، منابع درآمدی ناپایدار، روش دلفی.

بیان مسئله

با توجه به اقتصاد شهری عامل‌هایی مانند گسترش دامنه فعالیت‌های شهرداری‌ها و بالا بردن سطوح انتظار مردم از شهرداری و مشکل‌های نشأت گرفته شده از افزایش جمعیت شهرنشینین احتیاج به زیاد شدن منبع‌های مالی و درآمد شهرداری‌ها را زیاد می‌کند. از این رو در بین قسمت‌های مختلف مدیریت شهری، پیدا کردن منابع مالی و درآمد برای شهرداری‌ها ضرورت زیادی دارد چون از یک طرف بدست آمدن درآمد شهرداری تاثیر زیادی در خدمت‌رسانی به شهروندها دارد و از طرف دیگر نبود درآمد مناسب هم باعث عدم ایجاد خدمت‌رسانی ضروری در سطح شهر است، هم اینکه اجرای

تمام طرحها و برنامه ریزی های شهری را با مشکلات عدیده ای رو در رو خواهد کرد (قلعه دار، ۱۳۸۹). از آنجایی که درآمدهای حال حاضر در شهرداری ها ۷۰ درصد ناپایدار و بقیه پایدار هستند و بخش زیادی از درآمدهای پایدار در قبل متعلق به به ساختمان ها آن هم جرم های مربوط به ساختمانها بود که بیشترین درآمد شهرداری را عهده دار بود. این منبع های قدیمی چالش های زیادی را به وجود آورده است علی الخصوص اخیراً حجت الاسلام والمسلمین رئیسی، رئیس قوه قضاییه اعلام کردند که نباید درآمد شهرداری ها از محل تخلفات مربوط به ساختمان باشد و این امر باعث ایجاد تمایل به خلاف در بین شهروندان خواهد شد بنابراین معرفی کردن منابع های جدید درآمدی برای شهرداری باعث توسعه ی پایدار شهری می شود که در این میان باید گفت نحوه ی تامین درآمد شهرداریها به عنوان عامل اساسی مدیریت شهری به حساب می آید. جهت افزایش درآمد شهرداری باید کارایی روش های کنونی در کسب درآمد بیشتر شود. هر چند از وضع تصویب قانون خودکفا بودن درآمد در شهرداری، فعالیتهایی برای جذب درآمد و مستقل شدن درآمد شهرداری از دولت صورت گرفته اما این تلاش ها چندان مفید نبوده است (جهان بین، ۱۳۹۰).

با توجه به اینکه ۷۰ درصد جمعیت در شهرها هستند و اینکه نرخ رشد جمعیت در شهرها و تخصیص ارزش افزوده و اشتغال کشورها در شهر، نشان می دهد که اقتصاد شهری اهمیت زیادی دارد. بالا رفتن انتظارات مردم از شهرداری، گسترش دامنه ی فعالیتهای شهرداری و زیاد شدن مشکلاتی مانند بیکاری، حاشیه نشینی، آلودگی های زیست محیطی، مشکلات ترافیک و اقتصادی، احتیاج به زیاد شدن منبع های مالی در شهرداری را افزون می کند. تامین منابع مالی، راهی به جز زیاد کردن اثربخشی روش های قبلی و پیدا کردن منبع های جدید درآمدی جلوی پای شهرداری نمی گذارد. بیشتر شدن اثربخشی شامل گذشت زمان، همکاری با اقتصاد جهانی، نیاز به استفاده از روش های جدید تر و افزایش نسبت نیروهای تخصصی کل نیروهای شهرداری است. نبود درآمد مکفی برای شهرداری ها نه تنها باعث ارایه ی خدمات مناسب برای مدیریت شهری را کم می کند، بلکه اجرای تمام طرحها و برنامه ها را با مشکلات روبه رو می کند. دغدغه و مساله اصلی پژوهش حاضر این است که در میان بخشهای مختلف مدیریت شهری، تامین منابع مالی و درآمدی شهرداریها اهمیت ویژه ای دارد. زیرا از یک سو کسب درآمد شهرداریها تأثیر عمده ای در ارایه خدمات به شهروندان دارد و از سوی دیگر فقدان درآمد کافی نه تنها سبب عدم ایجاد خدمات ضروری در شهر می شود بلکه، اساساً اجرای تمامی طرحها و برنامه های شهری را با مشکل مواجه می سازد. با عنایت به موارد مطروحه پژوهش حاضر به دنبال بررسی شناسایی روش های درآمدزایی شهرداری ساوه با استفاده از روش دلفی می باشد.

روش تحقیق

پژوهش حاضر بر حسب هدف در حیطه پژوهش های کاربردی جای می گیرد، بدین دلیل که به زمینه یابی برای حل یک مساله در دنیای واقعی می پردازد. همچنین از نظر روش تحقیق از نوع توصیفی/پیمایشی خواهد بود. جامعه آماری پژوهش حاضر مدیران و کارشناسان شهرداری های ساوه هستند در دلفی معمولاً از نمونه های همگن برای به دست آوردن طیف گسترده نظرات، پاسخ های با کیفیت و راه حل های قابل پذیرش استفاده می شود. این نمونه گیری موجب افزایش حجم نمونه، مشکلات جمع آوری داده ها و در نهایت، پیچیدگی رسیدن به اجماع، اجرای آنالیز و بازبینی نتایج می شود هرچند که با حجم نمونه بزرگتر تعداد قضاوت ها افزایش و ترکیب آنها اعتماد را افزایش می دهد. بعضی محققین متذکر می شوند معمولاً ۳۰ نفر برای ارائه اطلاعات کافی است و با افزایش آنها پاسخ ها تکراری شده و اطلاعات جدیدی اضافه نمی

شود اما بعضی دیگر می نویسند شواهد تجربی کمی در مورد اثر تعداد شرکت کنندگان بر اعتبار و اعتماد فرایند اجماع در دسترس است. در شناسایی و انتخاب متخصصین از روش های، مختلف از قبیل فرایند نامگذاری قضاوت و تصمیم گیری مدیریت اصلی پروژه، موقعیت سازمانی افراد و مرور نویسندگان مقالات استفاده می شود که دو مورد اخیر نامناسب هستند. تعداد افرادی که در پانل دلفی به عنوان پاسخ دهنده قرار می گیرند معمولاً بین ۱۰ تا ۱۵ نفر هستند.

در این پژوهش با هدف شناسایی درآمدهای شهرداری ها پس از بررسی و جستجو در ادبیات و پژوهش های مشابه از روش دلفی استفاده خواهد شد. در مرحله دوم نتیجه مصاحبه ها با استفاده از پست الکترونیک و مراجعه حضوری در اختیار مصاحبه شوندها قرار خواهد گرفت تا نظرات خود را در مورد این موارد اعلام کنند. روش دلفی فازی ترکیبی از اجرای روش دلفی و انجام تجزیه و تحلیل ها بر روی داده ها با استفاده از تعاریف نظریه مجموعه های فازی می باشد. معمولاً خبرگان نظرات خود را در قالب حداقل مقدار، ممکن ترین مقدار و حداکثر مقدار (اعداد فازی مثلثی) ارائه می دهند، سپس اعداد ارائه شده از سوی خبرگان و میزان اختلاف نظر هر یک از افراد خبره از میانگین جمع محاسبه و بدست می آید آنگاه این اطلاعات برای گرفتن نظرات جدید به خبرگان بازگشت داده می شود. در مرحله بعد هر فرد خبره بر اساس نتایج مرحله قبل، نظر جدیدی را ارائه می دهد یا نظر قبلی خود را تصحیح می کند. این پروسه ادامه دارد تا زمانی که میانگین اعداد فازی به اندازه لازم و مورد تأیید بایات برسد (آذر و فرجی، ۱۳۸۱). پس از بدست آمدن روش ها (بخش کیفی و شناسایی)، سپس اقدام به رتبه بندی این عوامل توسط روش AHP می نماییم.

یافته های پژوهش

پایایی

جدول (۱): پایایی باز آزمون

ردیف	کد مطالب	تعداد کل کد ها	تعداد کل توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بازآزمون (درصد)
۱	I ₁	۲۰	۱۰	۲	٪۹۱
۲	I ₂	۲۵	۱۳	۱	٪۹۳.۸
۳	I ₃	۲۴	۱۱	۱	٪۹۷.۷
	کل	۵۹	۳۴	۴	٪۹۴.۱

جدول (۲): پایایی درون موضوعی دو کد گذار

ردیف	کد مطالب	تعداد کل کد ها	تعداد کل توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بین دو کد گذار (درصد)
۱	I ₁	۱۳	۱۱	۳	٪۸۹.۳
۲	I ₂	۲۱	۱۰	۲	٪۸۶.۳
۳	I ₃	۲۰	۱۰	۲	٪۸۲.۹
	کل	۵۹	۳۱	۷	٪۸۶.۳

جدول (۳): گروه خبرگان علمی دلفی

نوع خبرگان	رتبه	دانشگاه	نفرات شناسایی شده در نمونه‌گیری زنجیره‌ای	نفرات موافق
خبرگان علمی	استاد	دولتی	۳	۱
		آزاد	-	-
	دانشیار	دولتی	۵	۲
		آزاد	۲	۱
	استادیار	دولتی	۲	۱
		دولتی	۱۰	۴
کل خبرگان علمی		آزاد	۲	۱

جدول (۴): گروه خبرگان سازمانی

نوع خبرگان	سمت	شناسایی شده	موافق
خبرگان سازمانی	مدیران شهرداری	۶	۵
	معاون شهرداری	۶	۴
	کارمندان	۱۳	۱۱
کل خبره سازمانی		۲۵	۲۰

نتایج دلفی

جدول (۵): نتایج دور اول دلفی

روایی محتوایی		نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای				شاخص ها
CVR	CVI	Sig	T	انحراف معیار	میانگین	
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۴۴.۷۰۶	۰.۴۷۰	۴.۷۰	عوارض بر زمین های بایر
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۳۹.۷۵۳	۰.۴۸۹	۴.۳۵	درآمد ناشی از تخلفات ساختمانی
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۴۵.۷۶۸	۰.۴۱۰	۴.۲۰	جریمه تغییر کاربردی اراضی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۵۲.۳۰۷	۰.۴۱۰	۴.۸۰	اجرای پروژهها
۰.۳۰	۰.۵۰	۰.۰۰۰	۱۲.۳۲۹	۰.۷۲۵	۲.۰۰	کمک های بلاعوض
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۴۱۰	۴.۵۵	جریمه افزایش تعداد طبقات ساختمان
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۴۱۰	۴.۵۵	جریمه حذف پارکینگ از ساختمان
۱	۱	۰.۰۰۰	۴۴.۷۰۶	۰.۴۷۰	۴.۷۰	درآمدهای جرایم و تخلفات
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۹.۱۴۹	۰.۵۰۳	۴.۴۰	عوارض بر معاملات غیر منقول
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۴۷۰	۴.۷۰	عوارض بر بالکن و پیش آمدگی
۰.۳۵	۰.۶۰	۰.۰۰۰	۱۳.۷۸۴	۰.۶۴۹	۲.۰۰	عوارض کارخانجات
۰.۳۲	۰.۴۲	۰.۰۰۰	۱۲.۹۰۳	۰.۷۴۵	۲.۱۵	عوارض قطع اشجار
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۵۱۰	۴.۵۵	عوارض بر ساختمان ها و اراضی
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۵۲.۳۰۷	۰.۴۱۰	۴.۸۰	عوارض مستغلات
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۴۰.۹۰۱	۰.۴۷۰	۴.۳۰	عوارض اختصاصی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۹.۲۳۰	۰.۵۱۳	۴.۵۰	عوارض ساخت و ساز
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۴۰.۹۲۹	۰.۵۰۳	۴.۶۰	درآمدهای غیر مستمر
۰.۳۵	۰.۵۸	۰.۰۰۰	۲۱.۴۷۶	۰.۴۸۹	۲.۳۵	عوارض فروش کارخانه ها
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۲۸.۶۱۷	۰.۶۴۱	۴.۱۰	عوارض پروانه های ساختمانی
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۲۲.۱۳۴	۰.۷۶۸	۳.۸۰	عوارض اسناد رسمی
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۵۱۰	۴.۵۵	تخلفات ساختمانی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۵۱۰	۴.۵۵	عوارض مزاد تراکم
۰.۴۰	۰.۶۵	۰.۰۰۰	۱۵.۰۲۲	۰.۷۵۹	۲.۵۵	انتقال دولتی
۰.۳۵	۰.۵۷	۰.۰۰۰	۱۵.۷۵۵	۰.۶۳۹	۲.۲۵	فروش و تفریحات
۰.۳۸	۰.۶۷	۰.۰۰۰	۱۳.۳۵۸	۰.۶۸۶	۲.۰۵	هزینه فعالیت های دولت در سطح شهر
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۲۳.۴۱۱	۰.۷۱۶	۳.۷۵	عوارض غیر مستغلات
۰.۳۴	۰.۶۳	۰.۰۰۰	۲۲.۳۴۲	۰.۵۱۰	۲.۵۵	بهای خدمات و درآمدهای موسسات انتفاعی شهرداری
۰.۳۱	۰.۶۱	۰.۰۰۰	۲۱.۳۵۴	۰.۵۰۳	۲.۴۰	کمک های اهدایی اشخاص و سازمان های خصوصی
۰.۴۶	۰.۶۹	۰.۰۰۰	۱۸.۰۵۸	۰.۷۱۸	۲.۹۰	درآمدهای حاصل از وجوه اموال شهرداری
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۳۹.۱۴۹	۰.۵۰۳	۴.۴۰	صدور پروانه
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۱۴.۴۰۶	۱.۰۴۰	۳.۳۵	استقراض
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۱۳.۶۵۸	۰.۹۹۹	۳.۰۵	عوارض سطح شهر

۰.۳۹	۰.۶۲	۰.۰۰۰	۱۵.۶۳۹	۰.۷۸۶	۲.۷۵	عوارض عمومی
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۱۷.۵۹۲	۰.۷۸۸	۳.۱۰	فروش کالا
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۱۳.۷۸۴	۰.۹۷۳	۳.۰۰	فروش خدمات
۰.۳۴	۰.۶۳	۰.۰۰۰	۱۸.۳۸۰	۰.۷۱۸	۲.۷۰	فروش بلیط اتوبوس
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۱۵.۶۳۹	۰.۷۸۶	۲.۷۵	کمک های دولت
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۲۳.۱۰۶	۰.۷۴۵	۳.۸۵	سهمیه شهرداری از وزارت کشور
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۲۶.۵۳۳	۰.۷۱۶	۴.۲۵	عوارض توام با مالیات وصولی در محل
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۴۲.۴۹۵	۰.۴۸۹	۴.۶۵	عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۲۶.۵۳۳	۰.۷۱۶	۴.۲۵	عوارض
۰.۳۱	۰.۶۱	۰.۰۰۰	۲۳.۱۳۴	۰.۵۰۳	۲.۶۰	مالیات محلی
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۹.۱۴۹	۰.۵۰۳	۴.۴۰	عوارض نوسازی
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۲۶.۵۳۳	۰.۷۱۶	۴.۲۵	عوارض سالانه اتومبیل
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۲۶.۵۳۳	۰.۷۱۶	۴.۲۵	عوارض گاز
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۱.۰۰۰	۰.۸۹۴	۴.۲۰	خدمات عمومی شهری
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۹.۷۵۳	۰.۴۸۹	۴.۳۵	مالیات بر ارزش زمین
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۳۳.۶۴۴	۰.۶۰۵	۴.۵۵	عوارض کسب و پیشه
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۳۹.۷۵۳	۰.۴۸۹	۴.۳۵	عوارض پسماند
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۹.۱۴۹	۰.۵۰۳	۴.۴۰	مالیات بر مستغلات
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۲۱.۳۲۶	۰.۷۸۶	۳.۷۵	عوارض تلفن
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۴۴.۷۰۶	۰.۴۷۰	۴.۷۰	عوارض برق

جدول (۶): نتایج دور دوم دلفی

روایی محتوایی		نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای				شاخص‌های موثر
CVR	CVI	Sig	T	انحراف معیار	میانگین	
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۶.۲۱۵	۰.۷۵۹	۴.۴۵	عوارض بر زمین های بایر
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۷.۹۲۶	۰.۴۸۹	۴.۱۵	درآمد ناشی از تخلقات ساختمانی
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۳.۱۵۵	۰.۶۰۷	۴.۵۰	جریمه تغییر کاربردی اراضی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۷.۶۶۷	۰.۶۷۱	۴.۱۵	اجرای پروژها
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۳.۶۶۴	۰.۵۷۱	۴.۳۰	جریمه افزایش تعداد طبقات ساختمان
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۳۳.۱۵۵	۰.۶۰۷	۴.۵۰	جریمه حذف پارکینگ از ساختمان
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۴.۵۵۰	۰.۵۵۰	۴.۲۵	درآمدهای جرایم و تخلقات
۱	۱	۰.۰۰۰	۲۶.۱۰۷	۰.۷۴۵	۴.۳۵	عوارض بر معاملات غیر منقول
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۴.۵۵۰	۰.۵۵۰	۴.۲۵	عوارض بر بالکن و پیش آمدگی
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۲۲.۲۹۵	۰.۸۸۳	۴.۴۰	عوارض بر ساختمان ها و اراضی
۰.۳۸	۰.۶۷	۰.۰۰۰	۱۸.۰۵۸	۰.۷۱۸	۲.۹۰	عوارض مستغلات
۰.۳۹	۰.۶۹	۰.۰۰۰	۱۹.۲۲۲	۰.۶۸۶	۲.۹۵	عوارض اختصاصی

۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۴.۳۸۷	۰.۵۹۸	۴.۶۰	عوارض ساخت و ساز
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۲.۸۹۲	۰.۵۹۸	۴.۴۰	درآمدهای غیر مستمر
%۷۵	%۸۸	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۵۵۰	۴.۵۵	عوارض پروانه های ساختمانی
%۷۵	%۸۸	۰.۰۰۰	۲۶.۲۴۶	۰.۷۳۳	۴.۳۰	عوارض اسناد رسمی
%۳۳	%۶۷	۰.۰۰۰	۲۳.۲۶۷	۰.۷۸۸	۴.۱۰	تخلفات ساختمانی
%۲۷	%۶۳	۰.۰۰۰	۳۳.۱۳۳	۰.۵۸۷	۴.۳۵	عوارض مزاد تراکم
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۹.۷۵۳	۰.۴۸۹	۴.۳۵	عوارض غیر مستغلات
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۶.۲۱۵	۰.۷۵۹	۴.۴۵	صدور پروانه
۰.۳۲	۰.۶۲	۰.۰۰۰	۱۷.۱۶۸	۰.۷۱۶	۲.۷۵	استقراض
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۴۴.۷۰۶	۰.۴۷۰	۴.۷۰	عوارض سطح شهر
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۸.۷۸۷	۰.۴۸۹	۳.۱۵	فروش کالا
۰.۳۶	۰.۶۵	۰.۰۰۰	۱۲.۸۹۹	۰.۹۸۸	۲.۸۵	فروش خدمات
۰.۳۴	۰.۶۳	۰.۰۰۰	۲۰.۳۴۲	۰.۶۱۶	۲.۸۰	سهامیه شهرداری از وزارت کشور
۰.۳۱	۰.۵۸	۰.۰۰۰	۲۲.۳۴۲	۰.۵۱۰	۲.۵۵	عوارض توام با مالیات وصولی در محل
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۱۸.۰۲۰	۰.۹۶۸	۳.۹۰	عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۵۵.۱۳۶	۰.۳۲۴	۴.۰۰	عوارض
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۲۰.۸۴۴	۰.۹۳۳	۴.۳۵	عوارض نوسازی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۳.۱۳۴	۰.۵۰۳	۲.۶۰	عوارض سالانه اتومبیل
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۶.۴۴۹	۰.۷۶۱	۴.۵۰	عوارض گاز
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۲۵.۷۳۸	۰.۶۸۶	۳.۹۵	خدمات عمومی شهری
۱	۱	۰.۰۰۰	۲۹.۲۷۲	۰.۶۵۷	۴.۳۰	مالیات بر ارزش زمین
۱	۱	۰.۰۰۰	۲۱.۵۱۵	۰.۸۵۲	۴.۱۰	عوارض کسب و پیشه
۱	۱	۰.۰۰۰	۱۹.۳۰۴	۰.۷۱۸	۳.۱۰	عوارض پسماند
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۱۵.۰۳۸	۰.۹۶۷	۳.۲۵	مالیات بر مستغلات
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۰.۳۲۴	۰.۷۵۹	۳.۴۵	عوارض تلفن
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۰.۸۷۶	۰.۹۱۰	۴.۲۵	عوارض برق
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۷.۹۲۶	۰.۴۸۹	۴.۱۵	برگزاری دوره های آموزشی برای متقاضیان
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۶.۳۹۰	۰.۶۸۶	۴.۰۵	ایجاد مراکز چند منظوره
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۴.۴۶۴	۰.۷۶۸	۴.۲۰	سرمایه گذاری در ایجاد تاسیسات تفریحی
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۲۳.۹۹۸	۰.۸۰۱	۴.۳۰	توسعه صنعت توریسم
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۲.۵۳۵	۰.۸۳۴	۴.۲۰	وضع عوارض محلی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۹.۲۷۲	۰.۶۵۷	۴.۳۰	استفاده بهینه از اراضی و فضاهای شهری
۰.۷	۰.۸۵	۰.۰۰۰	۴۵.۹۶۶	۰.۳۹۴	۴.۰۵	استفاده از بازارهای مالی
۱	۱	۰.۰۰۰	۲۰.۸۷۶	۰.۹۱۰	۴.۲۵	انتشار اوراق قرضه شهری

جدول (۷): نتایج دور سوم دلفی

روایی محتوایی		نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای				شاخص‌های موثر
CVR	CVI	Sig	T	انحراف معیار	میانگین	
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۲۲.۲۹۵	۰.۸۸۳	۴.۴۰	عوارض بر زمین های بایر
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۴۵.۷۶۸	۰.۴۱۰	۴.۲۰	درآمد ناشی از تخلفات ساختمانی
۱	۱	۰.۰۰۰	۴۱.۰۰۰	۰.۴۴۷	۴.۱۰	جریمه تغییر کاربردی اراضی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۱.۶۱۰	۰.۵۸۷	۴.۱۵	اجرای پروژه‌ها
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۴.۲۸۵	۰.۷۱۸	۳.۹۰	جریمه افزایش تعداد طبقات ساختمان
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۲۴.۶۵۸	۰.۷۲۵	۴.۰۰	جریمه حذف پارکینگ از ساختمان
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۴.۵۵۰	۰.۵۵۰	۴.۲۵	درآمدهای جرایم و تخلفات
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۲.۸۹۲	۰.۵۹۸	۴.۴۰	عوارض بر معاملات غیر منقول
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۲.۹۰۵	۰.۶۰۵	۴.۴۵	عوارض بر بالکن و پیش آمدگی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۳.۱۵۵	۰.۶۰۷	۴.۵۰	عوارض بر ساختمان ها و اراضی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۲۸.۹۱۴	۰.۶۸۱	۴.۴۰	عوارض ساخت و ساز
۱	۱	۰.۰۰۰	۲۶.۵۳۳	۰.۷۱۶	۴.۲۵	درآمدهای غیر مستمر
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۳.۶۶۴	۰.۵۷۱	۴.۳۰	عوارض پروانه های ساختمانی
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۹.۷۵۳	۰.۴۸۹	۴.۳۵	عوارض اسناد رسمی
%۸۳	%۹۲	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۵۱۰	۴.۵۵	تخلفات ساختمانی
%۹۲	%۹۶	۰.۰۰۰	۳۲.۹۰۵	۰.۶۰۵	۴.۴۵	عوارض مازاد تراکم
۰.۸	۰.۹۱	۰.۰۰۰	۳۲.۸۹۲	۰.۵۹۸	۴.۴۰	عوارض غیر مستغلات
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۳.۶۶۴	۰.۵۷۱	۴.۳۰	صدور پروانه
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۹.۷۵۳	۰.۴۸۹	۴.۳۵	عوارض سطح شهر
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۹.۱۴۹	۰.۵۰۳	۴.۴۰	فروش کالا
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۹.۷۵۳	۰.۴۸۹	۴.۳۵	عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۸.۹۹۰	۰.۵۱۰	۴.۴۵	عوارض
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۹.۸۶۶	۰.۵۱۰	۴.۵۵	عوارض نوسازی
۱	۱	۰.۰۰۰	۲۸.۹۱۴	۰.۶۸۱	۴.۴۰	عوارض سالانه اتومبیل
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۳.۱۵۵	۰.۶۰۷	۴.۵۰	عوارض گاز
۱	۱	۰.۰۰۰	۲۹.۰۰۰	۰.۶۷۱	۴.۳۵	خدمات عمومی شهری
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۲.۹۰۵	۰.۶۰۵	۴.۴۵	مالیات بر ارزش زمین
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰	۳۲.۹۰۵	۰.۶۰۵	۴.۴۵	عوارض کسب و پیشه
۱	۱	۰.۰۰۰	۳۲.۹۰۵	۰.۶۰۵	۴.۴۵	عوارض پسماند
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۳۲.۸۹۲	۰.۵۹۸	۴.۴۰	مالیات بر مستغلات
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰	۲۹.۲۷۲	۰.۶۵۷	۴.۳۰	عوارض تلفن
%۸۳	%۹۲	۰.۰۰۰	۳۲.۸۹۲	۰.۵۹۸	۴.۴۰	عوارض برق

۰.۹۲	٪۹۶	۰.۰۰۰۰	۲۹.۰۰۰۰	۰.۶۷۱	۴.۳۵	برگزاری دوره های آموزشی برای متقاضیان
۰.۸	۰.۹۱	۰.۰۰۰۰	۲۶.۵۳۳	۰.۷۱۶	۴.۲۵	ایجاد مراکز چند منظوره
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰۰	۲۹.۷۶۰	۰.۶۳۹	۴.۲۵	سرمایه گذاری در ایجاد تاسیسات تفریحی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰۰	۳۳.۶۶۴	۰.۵۷۱	۴.۳۰	توسعه صنعت توریسم
۱	۱	۰.۰۰۰۰	۴۵.۷۶۸	۰.۴۱۰	۴.۲۰	وضع عوارض محلی
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰۰	۳۳.۶۶۴	۰.۵۷۱	۴.۳۰	استفاده بهینه از اراضی و فضاهای شهری
۰.۸	۰.۹	۰.۰۰۰۰	۳۳.۶۶۴	۰.۵۷۱	۴.۳۰	استفاده از بازارهای مالی
۰.۹	۰.۹۵	۰.۰۰۰۰	۲۶.۴۴۹	۰.۷۶۱	۴.۵۰	انتشار اوراق قرضه شهری

جدول (۸): جمع بندی نهایی دلفی

دور سوم دلفی	دور دوم دلفی	دور اول دلفی
Kendall's W=0/425 Chi-square=65/625 Sig=0/001 Alpha=0/841	Kendall's W=0/414 Chi-square=58/709 Sig=0/001 Alpha=0/844	Kendall's W=0/313 Chi-square=49/442 Sig=0/001 Alpha=0/887

دسته بندی روش های درآمدزایی شهرداری ساوه

پس از شناسایی عوامل موثر، بر مبنای پژوهش های پیشین و دریافت نظرات کارمندان، نسبت به دسته بندی این عوامل اقدام گردید. این دسته بندی در جدول ۹ داده شده است.

جدول (۹): دسته بندی روش های درآمدزایی شهرداری ساوه

نماد	عامل های اصلی	عامل های فرعی	نماد
S ₁	C ₁ منابع درآمدی ناپایدار	عوارض بر زمین های بایر	C ₁
S ₂		درآمد ناشی از تخلفات ساختمانی	
S ₃		جریمه تغییر کاربردی اراضی	
S ₄		اجرای پروژهها	
S ₅		جریمه افزایش تعداد طبقات ساختمان	
S ₆		جریمه حذف پارکینگ از ساختمان	
S ₇		درآمدهای جریمه و تخلفات	
S ₈		عوارض بر معاملات غیر منقول	
S ₉		عوارض بر بالکن و پیش آمدگی	
S ₁₀		عوارض بر ساختمان ها و اراضی	
S ₁₁		عوارض ساخت و ساز	
S ₁₂		درآمدهای غیر مستمر	
S ₁₃		عوارض پروانه های ساختمانی	
S ₁₄		عوارض اسناد رسمی	

S15	تخلفات ساختمانی	C ₂	منابع درآمدی پایدار
S16	عوارض مازاد تراکم		
S17	عوارض غیر مستغلات		
S18	صدور پروانه		
S19	عوارض سطح شهر		
S20	فروش کالا		
S21	عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل		
S22	عوارض		
S23	عوارض نوسازی		
S24	عوارض سالانه اتومبیل		
S25	عوارض گاز		
S26	خدمات عمومی شهری		
S27	مالیات بر ارزش زمین		
S28	عوارض کسب و پیشه		
S29	عوارض پسماند		
S30	مالیات بر مستغلات		
S31	عوارض تلفن		
S32	عوارض برق		
S33	برگزاری دوره های آموزشی برای متقاضیان		
S34	ایجاد مراکز چند منظوره		
S35	سرمایه گذاری در ایجاد تاسیسات تفریحی		
S36	توسعه صنعت توریسم		
S37	وضع عوارض محلی		
S38	استفاده بهینه از اراضی و فضاهای شهری		
S39	استفاده از بازارهای مالی		
S40	انتشار اوراق قرضه شهری		

تعیین وزن ها

جدول (۱۰): وزن ها و رتبه های منابع درآمدی ناپایدار

رتبه	عامل	نماد	وزن
۱	تخلفات ساختمانی	S15	۰.۳۲۱
۲	عوارض پروانه های ساختمانی	S13	۰.۲۹۶
۳	عوارض ساخت و ساز	S11	۰.۲۳۴
۴	عوارض بر ساختمان ها و اراضی	S10	۰.۲۰۱
۵	درآمدهای جرایم و تخلفات	S7	۰.۱۹۶
۶	درآمدهای غیر مستمر	S12	۰.۱۶۷

۰.۱۳۴	S5	جریمه افزایش تعداد طبقات ساختمان	۷
۰.۱۱۲	S2	درآمد ناشی از تخلفات ساختمانی	۸
۰.۰۹۶	S6	جریمه حذف پارکینگ از ساختمان	۹
۰.۰۷۶	S8	عوارض بر معاملات غیر منقول	۱۰
۰.۰۶۳	S1	عوارض بر زمین های بایر	۱۱
۰.۰۴۶	S9	عوارض بر بالکن و پیش آمدگی	۱۲
۰.۰۳۴	S14	عوارض اسناد رسمی	۱۳
۰.۰۳۱	S16	عوارض مازاد تراکم	۱۴
۰.۰۲۷	S3	جریمه تغییر کاربردی اراضی	۱۵
۰.۰۱۹	S4	اجرای پروژهها	۱۶

جدول (۱۱): وزن ها و رتبه های منابع درآمدی پایدار

رتبه	عامل	نماد	وزن
۱	وضع عوارض محلی	S37	۰.۵۸۷
۲	عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل	S21	۰.۴۶۲
۳	صدور پروانه	S18	۰.۴۱۲
۴	عوارض غیر مستغلات	S17	۰.۳۴۷
۵	عوارض سطح شهر	S19	۰.۳۰۱
۶	عوارض	S22	۰.۲۶۸
۷	خدمات عمومی شهری	S26	۰.۲۳۲
۸	مالیات بر مستغلات	S30	۰.۲۰۴
۹	عوارض تلفن	S31	۰.۱۹۶
۱۰	عوارض برق	S32	۰.۱۶۵
۱۱	عوارض گاز	S25	۰.۱۰۸
۱۲	عوارض نوسازی	S23	۰.۰۹۳
۱۳	مالیات بر ارزش زمین	S27	۰.۰۶۷
۱۴	عوارض سالانه اتومبیل	S24	۰.۰۵۲
۱۵	خدمات عمومی شهری	S26	۰.۰۴۳
۱۶	عوارض پسماند	S29	۰.۰۳۹
۱۷	عوارض کسب و پیشه	S28	۰.۰۲۶
۱۸	استفاده بهینه از اراضی و فضاهای شهری	S38	۰.۰۱۳
۱۹	ایجاد مراکز چند منظوره	S34	۰.۰۱۱
۲۰	سرمایه گذاری در ایجاد تاسیسات تفریحی	S35	۰.۰۰۹
۲۱	استفاده از بازارهای مالی	S39	۰.۰۰۷

۰.۰۰۵	S40	انتشار اوراق قرضه شهری	۲۲
۰.۰۰۳	S33	برگزاری دوره های آموزشی برای متقاضیان	۲۳
۰.۰۰۳	S36	توسعه صنعت توریسم	۲۴

جدول (۱۲): وزن و رتبه نهایی عامل های اصلی شناسایی شده

رتبه	عامل	نماد	وزن
۱	منابع درآمدی ناپایدار	C ₁	۰.۲۹۷
۲	منابع درآمدی پایدار	C ₂	۰.۲۵۷

تجزیه تحلیل نتایج نهایی رتبه بندی روش های درآمدزایی شهرداری ساوه

جدول (۱۳): وزن و رتبه نهایی عامل های فرعی شناسایی شده

رتبه	عامل فرعی	نماد	وزن
۱	وضع عوارض محلی	S37	۰.۵۸۷
۲	عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل	S21	۰.۴۶۲
۳	صدور پروانه	S18	۰.۴۱۲
۴	عوارض غیر مستغلات	S17	۰.۳۴۷
۵	تخلفات ساختمانی	S15	۰.۳۳۱
۶	عوارض سطح شهر	S19	۰.۳۰۱
۷	عوارض پروانه های ساختمانی	S13	۰.۲۹۶
۸	عوارض	S22	۰.۲۶۸
۹	عوارض ساخت و ساز	S11	۰.۲۳۴
۱۰	خدمات عمومی شهری	S26	۰.۲۳۲
۱۱	مالیات بر مستغلات	S30	۰.۲۰۴
۱۲	عوارض بر ساختمان ها و اراضی	S10	۰.۲۰۱
۱۳	عوارض تلفن	S31	۰.۱۹۶
۱۴	درآمدهای جرایم و تخلفات	S7	0.196
۱۵	درآمدهای غیر مستمر	S12	۰.۱۶۷
۱۶	عوارض برق	S32	۰.۱۶۵
۱۷	جریمه افزایش تعداد طبقات ساختمان	S5	۰.۱۳۴
۱۸	درآمد ناشی از تخلفات ساختمانی	S2	۰.۱۱۲
۱۹	عوارض گاز	S25	۰.۱۰۸
۲۰	جریمه حذف پارکینگ از ساختمان	S6	۰.۰۹۶
۲۱	عوارض نوسازی	S23	۰.۰۹۳
۲۲	عوارض بر معاملات غیر منقول	S8	۰.۰۷۶
۲۳	مالیات بر ارزش زمین	S27	۰.۰۶۷

۰۰۶۳	S1	عوارض بر زمین های بایر	۲۴
۰۰۵۲	S24	عوارض سالانه اتومبیل	۲۵
۰۰۴۶	S9	عوارض بر بالکن و پیش آمدگی	۲۶
۰۰۴۳	S26	خدمات عمومی شهری	۲۷
۰۰۳۹	S29	عوارض پسماند	۲۸
۰۰۳۴	S14	عوارض اسناد رسمی	۲۹
۰۰۳۱	S16	عوارض مازاد تراکم	۳۰
۰۰۲۷	S3	جریمه تغییر کاربردی اراضی	۳۱
۰۰۲۶	S28	عوارض کسب و پیشه	۳۲
۰۰۱۹	S4	اجرای پروژهها	۳۳
۰۰۱۳	S38	استفاده بهینه از اراضی و فضاهای شهری	۳۴
۰۰۱۱	S34	ایجاد مراکز چند منظوره	۳۵
۰۰۰۹	S35	سرمایه گذاری در ایجاد تاسیسات تفریحی	۳۶
۰۰۰۷	S39	استفاده از بازارهای مالی	۳۷
۰۰۰۵	S40	انتشار اوراق قرضه شهری	۳۸
۰۰۰۳	S33	برگزاری دوره های آموزشی برای متقاضیان	۳۹
۰۰۰۳	S36	توسعه صنعت توریسم	۴۰

بحث و نتیجه گیری

شهرداری ها در کشورهای پیشرفته جهان با هماهنگی کامل دستگاههای ذیربط اداری به انجام وظایف گسترده در خصوص مدیریت شهری می پردازند. در این کشورها شهرداری و شهرداران از منزلت والایی برخوردارند و دارای اختیارات ویژه ای می باشند در حالیکه در کشور ما ایران اتکای بیش از حد اکثر شهرداریهای کشور به درآمدهای حاصل از مسکن و فروش تراکم باعث افزایش و تشدید قیمت مسکن و بروز مشکلات و بحران های مالی در مقاطع مختلف زمانی برای شهرداری ها شده است. هر چند در آمد شهرداری ها در سالهای اخیر از طریق اخذ عوارض گوناگون و دیگر منابع از رشد قابل توجهی برخوردار بوده است اما متقابلاً هزینه های آن نیز افزایش یافته و امروزه دستیابی به روشهای جدید و پیش بینی منابع درآمدی مطمئن و پایدار و تعدیل هزینه های شهرداری دغدغه اصلی مدیران و برنامه ریزان امور شهری از جمله شوراهای اسلامی شهرها و شهرداران می باشد. امروزه در بسیاری از شهرهای کشور نحوه کسب درآمد توسط شهرداری ها به چالشی بزرگ تبدیل شده است. کسب درآمد از منابع پایدار در طول زمان موجب تقویت شهرداری می شود که این خود سبب می گردد شهرداری نقش فعال تر و مفیدتری در محیط شهری ایفا نماید و پاسخگویی مناسبی به نیازهای شهروندان در محیط شهری داشته باشد. کسب درآمد در شهرداری ها از اموری است که تاثیر عمده ای در ارائه خدمات شهری به شهروندان دارد. اگر شهرداری ها نتوانند درآمد کافی و پایدار به دست آورند، نخواهند توانست تاسیسات ضروری در شهر را ایجاد و اداره کنند. هر چند که منابع مالی شهرداری ها به صور مختلف قابل حصول است اما همه آنها از خصوصیات درآمدهای پایدار برخوردار نیستند. پایداری در درآمدهای مستلزم آن است که اولاً این اقلام از استمرار نسبی برخوردار باشند و ثانیاً حصول این درآمد ها شرایط کیفی

شهر را در معرض تهدید و تخریب قرار ندهد. از این رو دستیابی به روش های جدید تامین منابع درآمدی پایدار و مطمئن و بدون تبعات ناگوار اقتصادی، اجتماعی و سیاسی نقش بسیار موثری در رضایت جامعه شهری، سرعت بخشیدن به توسعه و عمران محدوده های شهری و در نهایت مدیریت مطلوب شهرها خواهد داشت.

برای دستیابی به ساختار مطلوب تامین منابع درآمدی شهرداری ها، بررسی ساختار درآمدی شهرداری های کلان شهرها می تواند به عنوان راهنما و الگوی مناسبی برای اصلاح و تدوین ساختار بهینه درآمدی مورد استفاده قرار گیرد. گستردگی حوزه عمل شهرداری به عنوان نهادی عمومی، ارائه خدمات متنوعی نظیر ایجاد بهبود محیط شهری، ساخت زیرساخت های شهری، روشنایی معابر، احداث خیابان ها، سیل بندها، تامین بهداشت عمومی و... اساسا این نوع از خدمات به علت ویژگی ها و خصوصیات خاصی که دارند نمیتوانند به صورت مستقیم از طرف بخش خصوصی ارائه شوند بر این اساس چگونگی و ترکیب تامین منابع درآمدی شهرداری ها به منظور ارائه بهینه خدمات مزبور امری ضروری به نظر می رسد. نتایج نشان داد که خبرگان، برگزاری دوره های آموزشی برای متقاضیان، ایجاد مراکز چند منظوره، سرمایه گذاری در ایجاد تاسیسات تفریحی، توسعه صنعت توریسم، وضع عوارض محلی، استفاده بهینه از اراضی و فضاهای شهری، استفاده از بازارهای مالی و انتشار اوراق قرضه شهری پیشنهاد داده اند.

پیشنهاد به پژوهشگران آتی

استفاده از روش های معادلات ساختاری و بکارگیری نرم افزار های لیزرل، AMOS یا SmartPLS جهت سنجش میزان تاثیر شاخص های تاثیرگذار شناسایی شده بر درآمدهای شهرداری و برازش مدل مفهومی پژوهش انجام پژوهشی مجزا به منظور مطالعه و تجزیه و تحلیل نقاط قوت و ضعف، فرصت ها، تهدیدات (SWOT) در زمینه درآمدزایی شهرداری شناسایی عوامل موثر بر درآمدزایی شهرداری در سایر شهرهای کشور و همچنین تعیین عوامل مشترک تاثیرگذار در توسعه فناوری این حوزه. استفاده از سایر تکنیک های تصمیم گیری مانند TOPSIS جهت ارزیابی و مقایسه چند کاندید و سازمان در زمینه درآمد زایی شهرداری.

منابع

- ✓ جهان بین، رضا، (۱۳۹۰)، مدیریت منابع مالی و راهکارهای افزایش درآمد شهرداری ها، همایش ملی شناسایی و تبیین راهکارهای تحقق جهاد اقتصادی در شهرداریها، شیراز.
- ✓ حسن زاده، علی، خسروشاهی، پرویز، (۱۳۸۷)، الگوی تامین مالی کارآمد برای شهرداری های کلانشهرها، اولین همایش مالیه شهرداری، مشکلات و راهکارها، تهران.
- ✓ ذکریائی، شیما، بوداقتی خواجه نوبر، حسین، (۱۳۹۵)، بررسی رابطه بین بدمحتوائی ساختار سازمانی بامیزان درآمدزایی شهرداری، نخستین همایش ملی علوم اسلامی حقوق و مدیریت، قم، دانشگاه جامع علمی کاربردی استاندارد قم.
- ✓ رجب اصلاحی، حسین، (۱۳۹۳)، ساختار حکومت محلی و شهرداری، بر نامه ریزی و مدیریت شهری، انتشارات شهرداری ها، تهران.

- ✓ Ghaleidar, H. (2002). Comparison of income sources of municipalities in metropolises of Iran and its physical effects. (Master's thesis), Shiraz University. (Persian)
- ✓ Razazian, M. (2008). Effectiveness of the income recognition and recognition system. Abstract Tax Administration Meeting (Problems and Solutions). Tehran Municipality Publications, Deputy Finance and Administration. (Persian)
- ✓ Sarkheili, E., & Rafiyan, M. (2009). Pathology of revenues from construction violations in Tehran municipality. Paper presented at the Third Conference of Municipal Finance, Problems and Solutions, Tehran. (Persian)
- ✓ Ziari, K., Mohammadi, A., & Attar, K. (2011). Study of degree of development of cities in the country and its relation to urbanization rate. Journal of Spatial Planning, 1(3), 1-15. (Persian)